

I N V E N T O I N T I R A P O R T T I

LUVIA

Lemlahti

Tuulipuistoalueen ja voimajohtoreitin arkeologinen inventointi

7.-8.5.2013

AKDG3156:3

MUSEOVIRASTO

KULTTUURIYMPÄRISTÖN HOITO | ARKEOLOGISET KENTTÄPALVELUT

ESA MIKKOLA

Tiivistelmä

Arkeologiset kenttäpalvelut inventoi kahden päivän ajan Luvian Lemlahden tuulipuistoaluetta. Inventointialue sijaitsee Luvian ja Eurajoen kuntien rajalla reilun kilometrin päässä Lemlahden kylästä kaakkoon. Alueelle on suunniteltu rakennettavaksi kahdeksan tuulivoimalaa, yhdystiet ja yhdyskaapeli, joka johtaa Luvian sähköasemalle. Maakaapelin reitin pituus on noin 8 km ja se kulkee pääosin valtatie 8 laitaa. Tuulipuistoalueelta ei löydetty muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Sen sijaan yhdyskaapelin reitin läheisyydeltä Raumatien (vt 8) ja Hormintontien (mt 2177) risteuksen eteläpuolelta löydettiin kolme viljelyröykkiötä.

Sisällysluettelo

Arkisto ja rekisteritiedot.....	4
1. Johdanto	5
2. Inventoinnin käytännön toteutus.....	6
3. Lähikohteet.....	6
4. Inventoinnissa löydetyt kohteet.....	8
5. Inventointialueen sijaintikartta	13
6. Inventoitu alue, yksityiskohtakartta	14
7. Tuulipuistoalueen kuvat	15
8. Kuvaluettelo.....	19

Arkisto ja rekisteritiedot

Lemlahden tuulipuiston ja voimajohtoreitin arkeologinen inventointi

Inventoijat: FM Esa Mikkola ja HuK Ville Rohiola

Tutkimuslaitos: Museovirasto/Arkeologiset kenttäpalvelut

Kenttätöaika: 7.-8.5.2013

Tutkimusalueen koko: 245 ha, voimajohtoreitin/maakaapelin kokonaispituus 8 km

Tutkimusten tilaaja: wpd Finland Oy

Inventointialueen (tuulipuistoalue) likimääräiset kulmakoordinaatit (ETRS-TMFIN35):

P: 6809536, I: 210976 (luoteiskulma)

P: 6808245, I: 212963 (koilliskulma)

P: 6807651, I: 212537 (kaakkoiskulma)

P: 6808543, I: 210261 (lounaiskulma)

Voimajohtoreitin lähtöpiste on tuulipuistoalueen koilliskulma ja pohjoispiste Luvian sähköasema

P: 6814627, I: 214195 (Sähköaseman kohta)

Tuulipuistoalue sijoittuu 8 ja 36 metrin korkeudella merenpinnan tason yläpuolella. Inventointialueen korkein kohta on sen itäpäässä Kolinummi – nimisen mäen laella. Alue laskee kohti länttä, jossa mennään alle 10 metrin korkeudelle.

TM35-lehtijako: M3144H, M3322B, M3411A

Yleislehtijako: 113212 Kuivalahti
114110 Luvia

Inventoinnissa ei löydetty Kansallismuseon kokoelmiin talletettavia löytöjä

Inventoinnin digitaalinen kuva-aineisto: AKDG3156:1-13

Alkuperäisen tutkimuskertomuksen säilytyspaikka: Museoviraston arkeologinen keskusarkisto, Helsinki

Inventointikertomuksen kopiot: työn tilaaja ja Satakunnan museo

1. Johdanto

Arkeologiset kenttäpalvelut toteutti Lemlahden tuulipuistoalueen ja voimajohtoreitin arkeologisen inventoinnin 7. ja 8.5.2013. Inventoinnista vastasi FM Esa Mikkola. HuK Ville Rohiola avusti inventoinnissa. Ennen inventointia alueen asutushistoriaa tarkasteltiin käymällä läpi vanhaa kartta-aineistoa (lähinnä 1800-luvun pitäjänkarttoja) sekä analysoimalla optista kaukokartoitusaineistoa (LiDAR). Esiselvitysten perusteella alue ei näyttänyt arkeologisesti kovinkaan potentiaaliselta. Itse inventointi toteutettiin maastossa kävelemällä ja tarkastamalla kaikki tulevat tuulivoimalan kohdat, yhdystiet sekä voimansiirtojohton reitti.

Tuulipuistoalue sijaitsee Lemlahden kylän kaakkoispuolella Luvian kunnan eteläosassa ja osittain Eurajoen kunnan puolella. Tuulipuistoalue on kooltaan noin 245 hehtaaria. Tästä 211 hehtaaria sijaitsee Luvialla ja 34 hehtaaria Eurajoella. Tuulipuistoalueelle on tarkoitus rakentaa kahdeksan tuulivoimalaa, yhdystiet, sähkökytkin sekä yhteyskaapeli Luvian sähköasemalle. Johtoreitin pituus on noin 8 kilometriä ja se kulkee tuulipuistosta Meiskantien reunaan valtatielle 8, jonka itäreunaa myötäillen yhdyskaapeli jatkuu Luvian sähköasemalle.

Tuulipuistoalue on havupuuvaltaista metsämaastoa. Alueen itäosassa on muusta maastosta erottuva metsää kasvava kalliainen mäki Kolinummi. Sen eteläpuolelle on rakennettu metsäautotie muutama vuosikymmen sitten. Tien välittömässä läheisyydessä on joitakin kuopanteita, jotka tulkittiin tienteon yhteydessä syntyneiksi. Tuulipuistoalueen länsiosa on varsin tasaista. Maaperä alueella on moreenia. Maan pinnalla on heti sammaleen alla kivikkoa. Tuulipuistoalueen itäpuolella sijaitseva melko huonokuntoinen Meiskantie, jonka linja kulkee Liuhtonkankaan kautta valtatielle 8. Valtatien 8 viertä kulkeva voimajohtoreitti kulkee Peränkylän pohjoispuolella laajan peltoaukean läpi kohti pohjoista ja Luvian keskustaajamaa.

Tuulipuistoalueelta ei löydetty muinaismuistolain (295/63) tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Voimansiirtojohton reitin läheisyydestä löydettiin yksi viljelyröykkiökohde (Sahari), joka on luokiteltu kiinteäksi muinaisjäännökseksi, sekä yksi kiviaita (Myllyahde), joka on luokiteltu muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Löydettyjen kohteiden arkeologinen tutkimuspotentiaali ja merkitys ovat kuitenkin vähäiset. Ne ovat myös sijaintinsa puolesta helposti rajattavissa maakaapelin reitin ulkopuolelle. Näin ollen löydettyillä kohteilla ei pitäisi olla vaikutusta hankkeen toteuttamiseen.

Ulvilassa 27.6.2013

Esa Mikkola

2. Inventoinnin käytännön toteutus

Inventoinnissa jokainen tuulivoimalan kohta ja vielä rakentamattomat tielinjat tarkastettiin maastossa. Myös maakaapelin linja käveltiin maastossa. Maastoa havainnoitiin visuaalisesti maan pinnalle näkyvien muinaisjäännösten löytämiseksi. Tutkimusalueiden maannoksia havainnoitiin myös käsivaraisella maaperäkairalla (terän halkaisija 10 mm). Koekuoppia ei kaivettu. Valokuvausdokumentaatio toteutettiin digitaalikameralla. Inventoinnissa käytettiin Garmin Montana 600t GPS-laitetta, johon tallennettiin mm. kuljetut reitit.

3. Lähikohteet

Ennen inventointia tutkimusalueen läheisyydestä tunnettiin yksi mahdollinen muinaisjäännös.

Nimi: **Haka**

Muinaisjäännösrekisterinumero: 1000010080

Koordinaatit ETRS-TM35FIN: P: 6810018 I: 214510, z: noin 15 m mpy

Laji : mahdollinen muinaisjäännös

Tyyppi: kivirakenteet

Ajoitus: ajoittamaton

Kuvaus: Kohde sijaitsee Peräkylässä, 60 m itään valtatiestä 8 ja Metsäläntiestä 50 m etelään. Kivirakenne koostuu halkaisijaltaan 2-3 metriä kokoisen maakiven eteläpuolelle rinkiin ladotusta, noin 0,4 m korkeasta kivivallista. Sen pituus on 6,3 m ja leveys 3,9 m. Kohde täyttää kohteen tarkastaneen Mikko Helmisen mukaan nk. tomtningin eli tilapäisen yöpymissuojan ulkoiset merkit. Paikka on korkeutensa ja maastonsa perusteella sijainnut meren rannan välittömässä läheisyydessä varhaisella rautakaudella. Tuolloin paikka on ollut merenlahden eteläreunalla saarella tai niemennokassa.

Tutkimukset: Mikko Helminen 2008 tarkastus

Kohde tarkastettiin 8.6.2013. Kivien ovat paksun sammaleen peitossa. Rakennelma vaikuttaa useita vuosikymmeniä, ellei vuosisatoja vanhalta. Kohde tulisi siirtää kiinteisiin muinaisjäännöksiin. Kohde sijaitsee noin 55 metrin päässä tulevalta maakaapelin linjalta, joten sillä ei ole vaikutusta hankkeeseen.

AKDG3156:12. Hakan kivirakenne kuvattuna luoteesta. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:13. Hakan kivirakenne kuvattuna etelästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

4. Inventoinnissa löydetyt kohteet

Inventoinnissa löydettiin kaksi kohdetta. Näistä toinen voidaan lukea kiinteäksi muinaisjäännekseksi. Toinen on lähinnä muu kulttuuriperintökohde.

Nimi: **Sahari**

Muinaisjäännösrekisterinumero:

Koordinaatit ETRS-TM35FIN: P: 6812149, I: 214460 (keskikoordinaatit), z: noin 4 m mpy

Laji : kiinteä muinaisjäännös

Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat, viljelyröykkiöt, 4 kpl

Ajoitus: historiallinen aika, 1800-luku?

Kuvaus: Raumentien (valtatie 8) ja Hormistontien (maantie 2177) risteysalueen kaakkoispuolella lähellä valtatie ojan penkkaa on neljä pientä kiviröykkiötä. Röykkiöiden halkaisija on alle 2 metriä. Ne sijaitsevat vanhalla peltoalueella, jolle on istutettu metsää. Alueella kasvaa mm. lehtikuusta ja koivua.

Röykkiö 1: P: 6812121, I: 214454

Röykkiö 2: P: 6812137, I: 214459

Röykkiö 3: P: 6812153, I: 214456

Röykkiö 4: P: 6812167, I: 214486

Kohde löytyi 8.5.2013.

Kohteen vaikutus hankkeeseen: kohde sijaitsee lähellä voimansiirtojohton/maakaapelin reittiä. Mikäli maakaapeli sijoitetaan valtatie ojaan, ei kohteella ole vaikutusta hankkeeseen.

AKDG3156:8. Itäisin Saharin viljelyröykkiöstä. Röykkiö on kaadettujen puiden alla. Kuvattu idästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:9. Yksi kolmesta Saharin viljelyröykkiöstä lähellä valtatie ojan penkkaa. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:10. Pohjoisin Saharin viljelyröykkiöstä. Kuvattu etelästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:11. Yleiskuva viljelyröykkiöalueesta valtatie 8 itäpuolella. Kuvattu luoteesta. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

Toinen kohteista havaittiin Meiskantien varrelta. Kyseessä ei ole kiinteä muinaisjäännös.

Nimi: **Myllyahde**

Muinaisjäännösrekisterinumero:

Koordinaatit ETRS-TM35FIN: P: 6809001 I: 214318, z: noin 25 m mpy

Laji : muu kulttuuriperintökohde

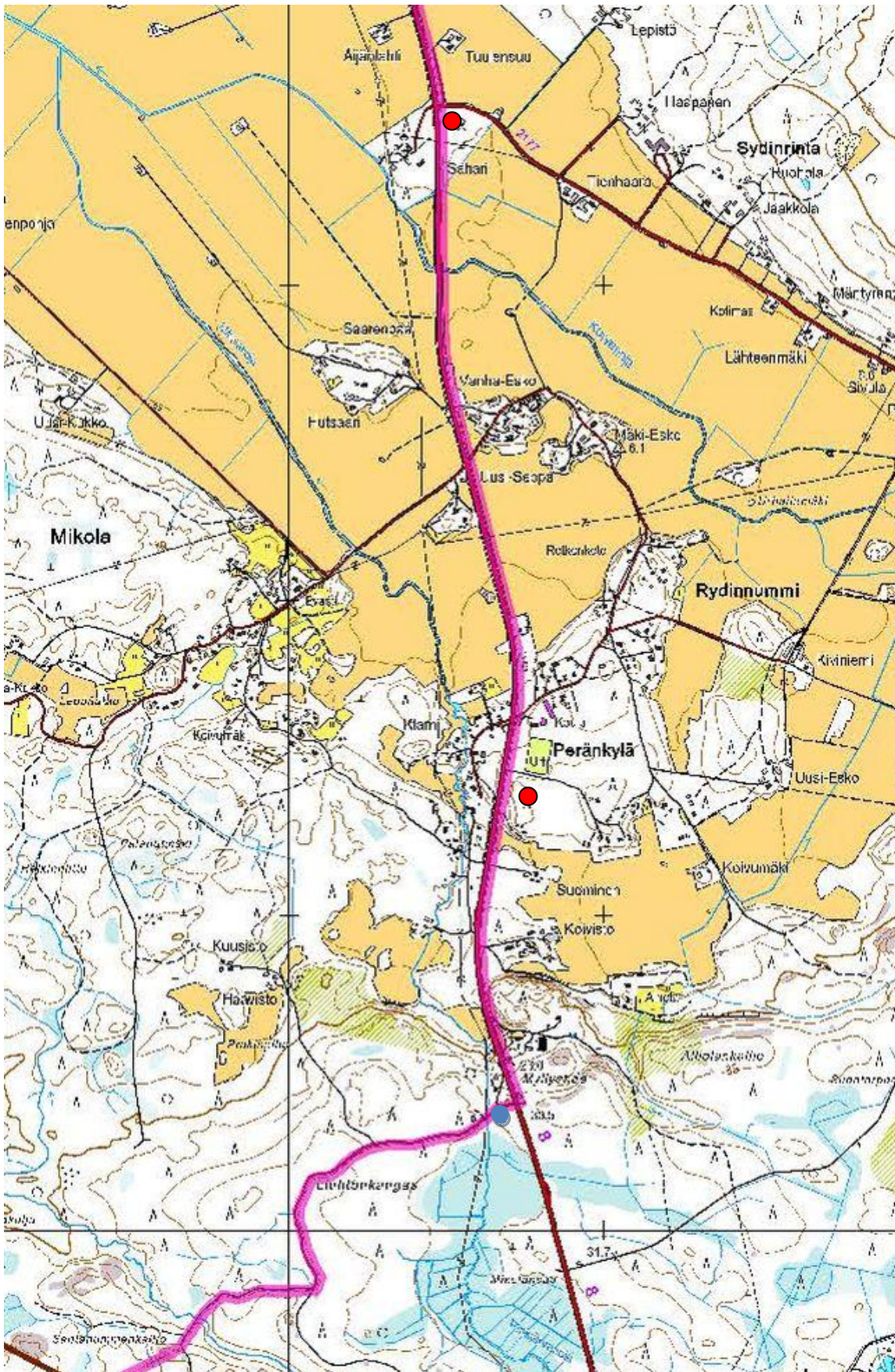
Tyyppi: työ- ja valmistuspaikat, kiviaidat

Ajoitus: historiallinen aika, 1800-luku?

Kuvaus: Noin 80 metriä Meiskantien ja valtatie 8 risteyksestä länteen Meiskantien eteläreunalla on noin 10 metrin pätkä hyvin säilynyttä kiviaitaa. Koska aita rajaa yhä talon pihapiiriä ei kohde ole kiinteä muinaisjäännös vaan muu kulttuuriperintökohde.

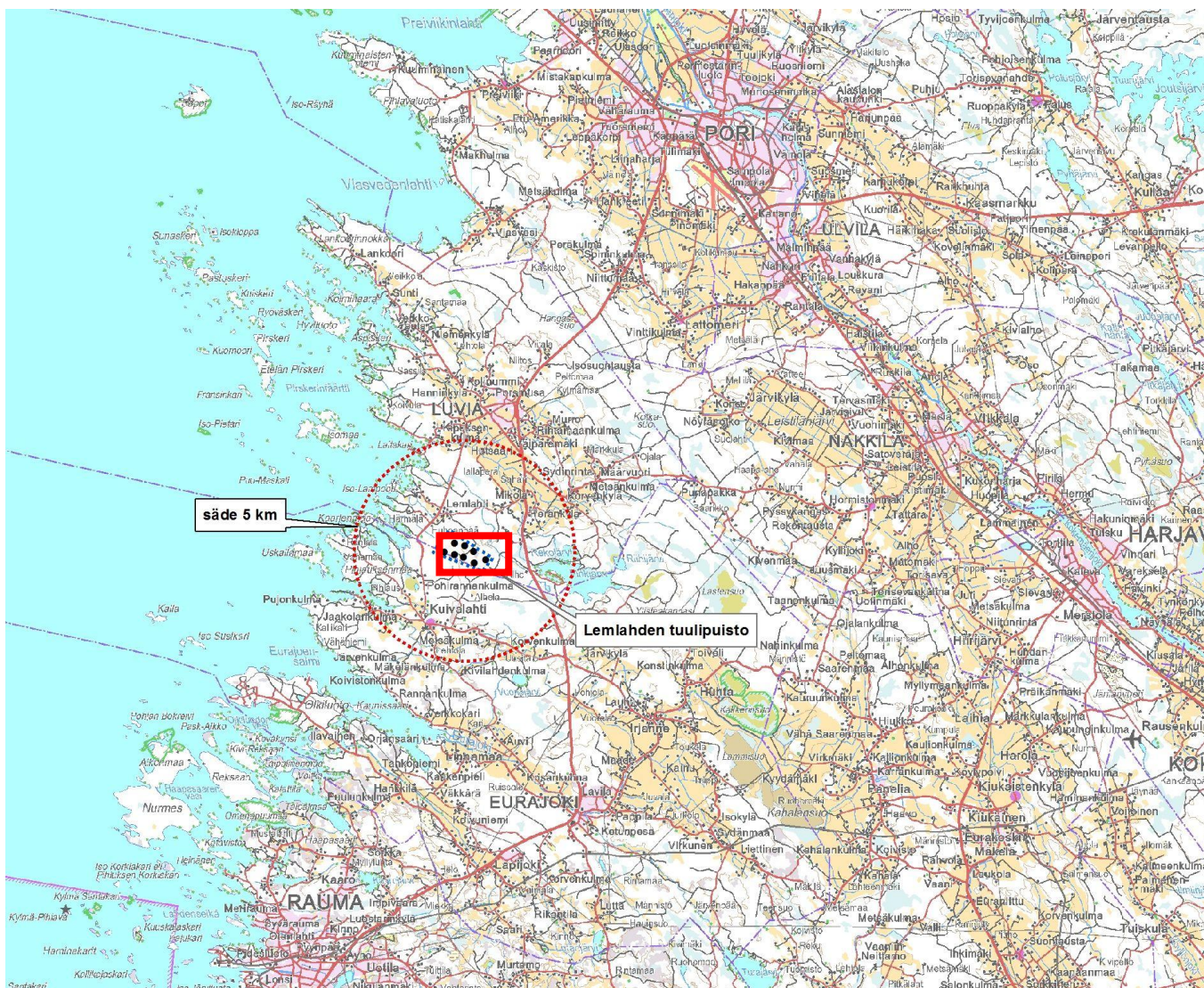
Kohde löytyi 8.5.2013.

Kohteen vaikutus hankkeeseen: kohde sijaitsee lähellä voimansiirtojohton/maakaapelin reittiä. Mikäli maakaapeli sijoitetaan Meiskantien pohjoispuolelle, ei kohteella ole vaikutusta hankkeeseen.

Ylinnä Sahari (punainen), keskellä Haka (punainen) ja alinna Myllyahde (sinisellä) sijainti suhteessa maakaappeliin. Ei mittakaavassa. Taustakartta wpd Finland Oy.

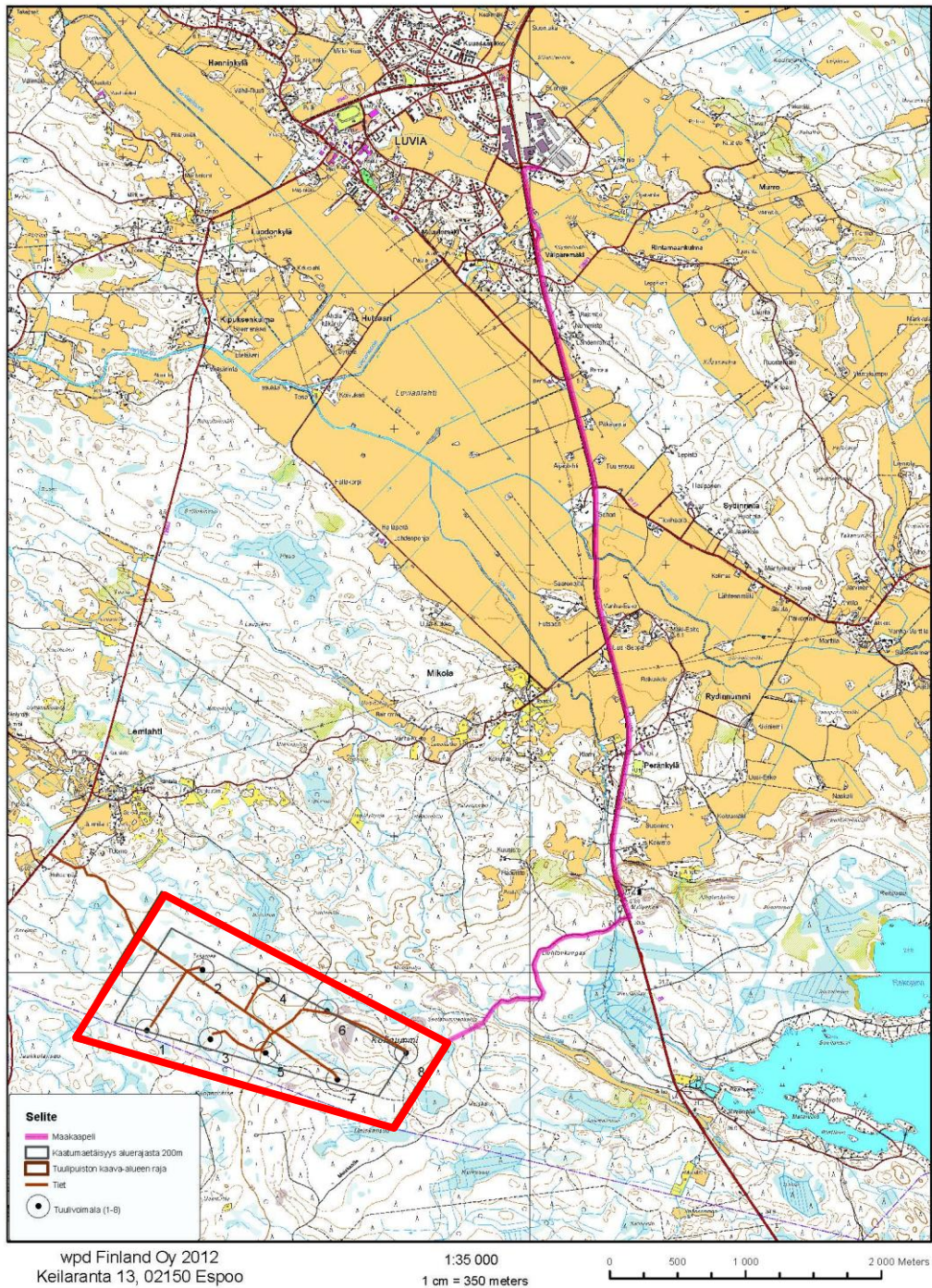
5. Inventointialueen sijaintikartta

Tuulipuistoalue sijaitsee punaisen suorakaiteen rajaamalla alueella. Ei mittakaavassa. (Kartan lähde: wpd Finland Oy 2012, tarjouspyynnön liite 1)

6. Inventoitu alue, yksityiskohtakartta

Lemlahden tuulipuisto

Inventoitu tuulipuistoalue rajattu punaisella. Inventoitu maakaapelilinja merkitty violetilla. Ei mittakaavassa. (Kartan lähde: wpd Finland Oy 2012, tarjouspyynnön liite 3)

7. Tuulipuistoalueen kuvat

AKDG3156:1. Lintutorni tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan kohdalla. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:2. Puinen kota tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä. Etelästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:3. Näkymä tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä olevalta lintutornilta koilliseen. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:4. Näkymä tuulipuistoalueelle tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä olevalta lintutornilta pohjoiseen. Kuva Ville Rohiola. Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:5. Näkymä tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä olevalta lintutornilta länteen. Kuva Ville Rohiola. Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:6. Ilmeisesti kaivinkoneella tehty kuoppa tuulipuistoalueen itäosassa. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:7. Yhdystie Kuivalahdentieltä tuulipuistoalueelle. Idästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

8. Kuvaluettelo

AKDG3156:1. Lintutorni tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan kohdalla koillisesta. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:2. Puinen kota tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä. Etelästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:3. Näkymä tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä olevalta lintutornilta koilliseen. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:4. Näkymä tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä olevalta lintutornilta pohjoiseen. Kuva Ville Rohiola. Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:5. Näkymä tulevan tuulivoimalan 5 rakennuspaikan lähellä olevalta lintutornilta. Kuva Ville Rohiola. Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:6. Ilmeisesti kaivinkoneella tehty kuoppa tuulipuistoalueen itäosassa. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:7. Yhdystie Kuivalahdentieltä tuulipuistoalueelle. Idästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:8. Itäisin Saharin viljelyröykkiöstä. Röykkiö on kaadettujen puiden alla. Kuvattu idästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:9. Yksi kolmesta Saharin viljelyröykkiöstä lähellä valtatie ojan penkkaa. Kuvattu pohjoisesta. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:10. Pohjoisin Saharin viljelyröykkiöstä. Kuvattu etelästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:11. Yleiskuva viljelyröykkiöalueesta valtatie 8 itäpuolella. Kuvattu luoteesta. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:12. Hakan kivirakenne kuvattuna luoteesta. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut

AKDG3156:13. Hakan kivirakenne kuvattuna etelästä. Kuva Ville Rohiola, Arkeologiset kenttäpalvelut